

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Z činnosti JČMF

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 2 (1957), No. 3, 381--382

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/137216>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1957

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

Z ČINNOSTI JČMF

PŘEDNÁŠKY V MATEMATICKÉ OBCI PRAŽSKÉ

21. ledna 1957. — Doc. dr. M. Hampl a dr. J. Polášek, *IX. mezinárodní kongres pro aplikovanou mechaniku v Bruselu*.
11. února 1957 — Prof. dr. M. Katětov, *O dvou výsledcích z obecné topologie* (1. Vztah mezi metrickou dimensí metrického prostoru [definovanou pomocí pokrytí otevřenými množinami s průměrem menším než epsilon], 2. Příklad delta-prostoru, na němž neexistuje maximální uniformita).
18. února 1957 — Ak. V. Jarník, dr. M. Fiedler, doc. dr. Fr. Nožička, *Matematické sjezdy v Sofii, Vídni a Bukurešti*.
25. února 1957 — Dr. V. Metelka, *O konfiguracích*.
4. března 1957 — Doc. dr. Fr. Nožička, *O styku ploch a křivek*.

Z POBOČKY JČMF V PRAZE

Dne 1. března 1957 se konala I. diskusní schůze na thema „O nových pokusných učebních osnovách matematiky a fyziky a o koordinaci těchto předmětů na všeobecně vzdělávacích školách“.

Z POBOČKY JČMF V LIBERCI

Zpráva o činnosti za druhé pololetí 1956

Výborové schůze se konaly 30. VIII., 17. IX. a 17. XII. Koncem roku 1956 měla liberecká pobočka JČMF celkem 70 činných členů.

Přednášky: 1. X. 1956 — J. Bečvář, *O přesnosti v matematice*; 15. X. 1956 — Ing. R. Marks, *O výrobě Geigerových-Müllerových počítačů a elektrometrických elektronek a jejich použití*; 5. XI. 1956 — Ing. M. Valach, *Matematické stroje, I. část (vývoj a princip)*; 19. XI. 1956 — M. Valach, *Matematické stroje, II. část (úprava výpočtů pro matematické stroje)*; 3. XII. 1956 — Dr. J. Tichý, *Kosmické záření*; 17. XII. 1956 — M. Jelínek, *Vyučování matematice v západních zemích*. Průměrná účast na přednáškách byla 28 posluchačů.

Semináře pro žáky vyšších tříd výběrových škol: 10. X. 1956 — *Absolutní hodnota reálného čísla a její užití*; 21. XI. 1956 — *Konstruktivní úlohy a jejich diskuse*; 12. XII. 1956 — *Sestrojování elipsy z různých prvků*. Semináře vedl prof. Fr. Dušek.

Pobočka delegovala prof. V. Metelku jako přednášejícího do matematického kursu, který pořádal liberecký „Energovod“ pro své zaměstnance.

František Dušek

Z POBOČKY JČMF V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

4. února 1957 se konala schůze pobočky, již se zúčastnili také zástupci okresních metodiků. Na schůzi byl prodiskutován návrh osnov matematiky, deskriptivní geometrie a rýsování pro jedenáctileté střední školy. Schůzi řídil F. Vejsada.

Hlavní závěry, které z diskuse vyšly:

K osnovám: Vítá se redukce učiva, znovuzavedení cykličnosti, snaha po koordinaci učiva s učivem ostatních předmětů, zavedení stereometrie do osmé třídy, slib, že učivo bude přiměřené věku žáků. V 6. ročníku se pokládá za nutné posílit geometrii, ev. na úkor výuky geometrie v 5. ročníku, kde by se důkladněji procvičovaly početní úkony, jež by pak nebylo třeba tolik opakovat v ročníku 6. Jinak návrhy osnov pro 6.—8. ročník vyhovují. Záleží ovšem na učebnicích.

V 8. ročníku se postrádá pojem tětivy, v 9. ročníku pojem nejmenšího společného násobku. V 11. ročníku se navrhuje přidat graf kvadratické funkce a vynechat (pro nedostatek času) rovnici $a \sin x + b \cos x = c$. Za plýtvání časem se pokládá v 11. ročníku výuka látky, kterou většina žáků (studujících deskriptivní geometrii) bude znát z deskriptivní geometrie z 9. ročníku. Jde o 20 hodin. Navrhuje se místo této látky jiná, na př. analytická geometrie nebo kombinatorika nebo komplexní čísla.

Požadavky na učebnice: 1. Vystříhat se mnohomlvnosti, 2. text přístupný chápání žáků příslušného ročníku, 3. výklad geometrie v 6. a 7. ročníku věcný, opřený o názor, 4. dostatek

praktických příkladů pro aplikace, procvičování a opakování látky z předcházejících ročníků, 5. činitele v součinu klást jen vedle sebe, 6. nepřečítávat výklad zákonů pro početní výkony, 7. trojčlenku v 7. ročníku řešit jen poměrem (jen jedním způsobem, aby děti nebyly mateny). Učebnice rýsování nemají obsahovat více, než je možno v jedné hodině týdně probrat.

Frant. Vejsada

USTAVENÍ Pobočky JČMF PRO KRAJ PRAHA-VENKOV

Ustavující schůze pobočky JČMF pro kraj Praha-venkov se konala 9. ledna 1957. Schůzi předsedal Jaroslav Koreš. Za ÚV JČMF byli schůzi přítomni ak. VI. Kořínek, prof. dr. Fr. Vyčichlo a M. Jelínek.

Předsedající hovořil v úvodu o odlišnosti pracovních podmínek městské a krajské pobočky pražské, o nutnosti úzkého styku obou poboček a styku s krajským ústavem pro další vzdělávání učitelů, o potřebě získávat spolupracovníky z průmyslových závodů, zejména s ohledem na další technické vzdělávání učitelů II. a III. stupně všeobecně vzdělávacích škol.

Dále hovořil předsedající o historii JČMF a o jejich pokrokových tradicích, o něž se dnešní Jednota bude plně opírat.

Nakonec hovořil s. Koreš o organizaci práce v pobočce. Vzhledem ke geografickému rozložení měst v kraji a s ohledem na možnosti komunikační bude vytvořeno pět středisek. Pobočka bude pořádat přednášky v jednotlivých okresních městech. Přednášky budou zaměřeny na pomoc učitelům, technickým pracovníkům v závodech a studujícím nejvyšších tříd jedenáctiletých a průmyslových škol.

Za ÚV JČMF hovořil ak. VI. Kořínek. Promluvil o činnosti Jednoty, o hospodářských podmínkách a o možnostech publikačních. Uvedl některé úkoly Jednoty obecného významu, na př. diskusi o osnovách matematiky pro rok 1960, o matematické terminologii a j.

O plánu činnosti pobočky hovořil s. Jarolím Bureš. Uvedl zejména termíny a themata plánovaných přednášek a místa jejich konání.

S. M. Jelínek upozornil na obtížné pracovní podmínky krajské pobočky a podtrhl správnost rozhodnutí zřídit v kraji několik středisek.

Na schůzi byl pak zvolen výbor v čele s prof. dr. A. Urbanem a V. Forejtem.

Schůze byla ukončena přednáškou dr. J. Pernegra o kosmickém záření.

Jaroslav Koreš

Z ČINNOSTI JČMF NA SLOVENSKU

Dňa 15. I. 1957 usporiadala pobočka JČMF v Nitrianskom kraji prednášku doc. dr. M. Haranta *Z problematiky n-rozmernej geometrie*. Na prednáške sa zúčastnilo 24 osôb.

V úvode prednášateľ hovoril stručne o vzniku a vývoji *n-rozmernej geometrie*. Potom poukázal, aké problémy, vyskytujúce sa v rôznych odvetviach matematiky viedli ku vzniku *n-rozmernej geometrie*: ako problém riešenia *n* algebraických rovníc o *n* neznámych, cyklografické problémy, kúželoščky, hľadanie spoločných vlastností kanálových a priamkových plôch atď. Ďalej prednášateľ sa zaoberal lineárnou algebrou. Uviedol základné pravidlá lineárnej algebry a vysvetlil pojem vektorového priestoru. Na príkladoch z rôznych častí matematiky, ako algebraické rovnice, komplexné a hyperkomplexné čísla, matice, ukázal na význam obecných operácií lineárnej algebry. Po definícii lineárnej závislosti a nezávislosti vektorov venoval sa prednášateľ určeniu rozmernosti priestorov a vyšetrovaniu rôznych druhov rovnobežnosti v *n-rozmerných* priestoroch. Potom sa zaoberal otázkou, koľko rozmerný priestor určujú dva priestory v rôznych vzájomných polohách. Obecné úvahy osvetlil na trojrozmernom a štvorrozmernom priestore, v ktorom previedol podrobné vyšetrovanie vzájomných polôh lineárnych geometrických útvarov.

V závere prednášky poukázal prednášateľ na problémy *n-rozmernej geometrie*, na ktorých sa pracuje a ktoré nie sú ešte vyriešené, taktiež na úspechy, ktoré boli dosiahnuté na tomto poli u nás a na svoje vlastné vedecké a pedagogické práce z tohoto oboru.

L. Dunajský